

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 359.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народенъ Свѣтъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

Еврейски и другъ стопор-
зумение.
Адресъ:
„Добруджа“ — площадъ
„Черенъ Джамия“ № 3.
Излиза:
сряда и събота.
Работенъ на се връщатъ.

Националното самоопредѣленне на народитѣ споредъ разбирането на ромжнитѣ.

Нещастията, които ромжското кралство прѣживя въ тая война, не разумиха неговитѣ управници. Едно ожесточение,

се шири въ всичкитѣ провинции, заети отъ ромжскитѣ власти и прѣдизвиква оплаквания и негодувания, които, за жалостъ, като че ли не достигатъ до международната свѣстъ. Инѣкъ не може да се обясни, какъ тая международна свѣстъ, достатъчно силна за да се валага дори въ Парижъ, не реагира

Въпросътъ тукъ не се касе за случайни дѣйствия, прѣдизвикани било по недоразумение, било поради „излишната ревностъ“ на въкои административни органи; въпросътъ е за ужасната система, която се прилага въ името на една държавна политика и която се засилва съ цѣлъ за лични облаги.

На корумпирваната ромжска администрация сж развързани ржцйтѣ особено въ Добруджа и тя дѣйствува по двѣ направления: 1) обезглавява населението, като прогонва съ тероръ интелегенцията му и 2) чръвъ взятки и организирани обира се мжчи да доведе населението до просешка тояга, да го отчая и по тоя начинъ го накара да емигрира.

За хайката, прѣдприета противъ българската интелегенция, може да се сжди отъ слѣдното писмо:

„Ромжскитѣ власти употрѣбаватъ напоследъкъ голѣми усилия да унищожатъ българското училищно дѣло въ южна Добруджа. Съ насилія и заплашвания тѣ пропѣждатъ българскитѣ учители, заематъ българскитѣ училища и настаняватъ свои учители. Въ села, дѣто още не могатъ да изпратятъ ромжски учители, изпращатъ джандарми да заематъ училищнитѣ помѣщения и да ги превръщатъ въ казарми и полицейски участъци. Населението, рѣшено да запази своята черковно-училищна автономия, на всѣкъдѣ бйкотира ромжскитѣ училища и учители. Въ много села ромжскитѣ учители сж сполучили да събератъ по 2—3 дѣца въ новооткрититѣ ромжски училища, и то само дѣца на кметоветѣ, секретарьбиничитѣ и дошилитѣ сга ромжски чиновници. Самитѣ ромжски вѣстници отъ 2 февруари старъ стилъ пишатъ, че българитѣ отъ сѣверна Добруджа, особено въ Кюстенджанския окръгъ, дѣто всички български училища сж закрити, отказали да изпращатъ дѣцата си въ ромжски училища. Българитѣ отъ цѣла Добруджа искатъ настойчиво свои учители и

училища. Въ нѣкои села, вмѣсто напѣденитѣ български учители, селянитѣ сж си назначили други.

Тоя пленътѣ бланъ на натрапенитѣ ромжски учители е ожесточилъ ромжската полиция, и тя, вѣроятно по нареждания отъ Букурещъ, е започнала да прѣслѣдва безогледно всички български учители и учителки отъ Добруджа.

На 4 февруари т. г. учителътъ отъ с. Гяуръ Суютчукъ, Балчишко, Кирилъ Михайловъ е билъ арестуванъ и откаранъ въ Добричъ, дѣто билъ задържанъ нѣколко дни въ затвора, тежко битъ и слѣдъ туй освободенъ подъ условие, че никога не ще се въртица въ мѣстоучителствуването си.

Учителката отъ с. Усулъ-къой, Куртбунарско, Стянка Пенева е била арестувана на 16 февруари, откарана къмъ Силистра и отъ тамъ екстернирана въ България.

Учителътъ отъ с. Горно-Каллево, Добришко, Георги Г. Стоилковъ е билъ принуденъ на 28-февруари да напусне селото, понеже ромжски джандарми заели училищното здание и го превърнали въ казарма.

Учител-итѣ отъ с. Суютчукъ, Добришко, Иванка Ладинска и Райна Блажева, по искането на тамъ изпратената ромжска учителка, сж били откарани подѣ стража въ Добричъ и отъ тамъ напѣдени въ България.

Въ с. Опача, Добришко, учителката г-жа Киричка Георгиева е била напѣдена отъ ромжския учятелъ.

Въ с. Шабла, Балчишко, на 28 януари ромжски джандарми изпѣдрили ученицитѣ отъ училището, нахвърлили чиноветѣ на двора и превърнали училищното помѣщение въ казарма. Учителитѣ Надежда Димиева, Иванка Иотова, Люба Димитрова и Неда Дюлгерова сж били принудени до напуснатъ селото, слѣдъ като сж били изложени на подигравки отъ страна на ромжскитѣ джандарми.

Учителкитѣ отъ селата на Каралийска община, Добришко, на 24 февруари т. г. сж били откарани подѣ стража при Добришкия префектъ, който имъ заповѣдалъ да прѣведатъ веднага училищата на изпратенитѣ въ селата имъ ромжски учители и въ срокъ отъ една седмица да напуснатъ Добруджа. Префектътѣ имъ издалъ на ромжски удостоверенне под. № 765 отъ 18 февруари ст. ст., въ което се казва слѣдното:

„Ние, Григоре Тодореску, префектъ на Калиакренския окръгъ, удостоверяваме чръвъ настоящето, че г-цитѣ: Изанка Димитрова, Кръстина Стоянова, Султана Коларова, Теодора Касабова, Мария Петкова, Параскева Коларова, Елена Пенчева и Кипа Петрова, учителки въ Каралийска община, сжщия окръгъ, бидейки замѣстени съ ромжски учители, слѣдва да се завърнатъ при сѣмействата си

въ България. (под.) Префектъ Г. Тодореску.”

По сжщия начинъ и по сжщитѣ мотиви сж били изпѣдени и учителкитѣ отъ Хардалийска община, Добришко.”

Какво мислятъ ромжнитѣ? Да искоренятъ българския елементъ въ Добруджа? Въ това тѣ нѣма да успѣятъ. Да хвърлятъ, обаче, още елѣвретно върху международната свѣстъ, по пжтя, по който вървятъ, сигурно ще успѣятъ. Кавваме „още едно“, защото повече отъ сигурно е, че ако международната свѣстъ бѣше се застъпила за своя авторитетъ прѣвъ 1913 година и ако бѣше се вслушала въ нашитѣ викове за помощъ прѣвъ годинитѣ 1913, 1914 и 1915, свѣтовната катастрофа нѣмаше да има тия ужасни размѣри. Днесъ тая свѣстъ има още по-тежки отговорности, защото увѣра свѣта, че ще въведе миръ безъ освобождение на поробенитѣ не може да има. Въ интересъ на тая работа е, освобождението на поробенитѣ да се подчертае въ защитата на тѣхнитѣ човѣшки и национални права. За тая защита ние апелираме, посочвайки опасноститѣ отъ закъснѣнето. И молимъ да блъдемъ най-сетѣ чути.

Балканскитѣ въпроси.

Претенциитѣ на гърци, сърби и ромжнии. — Законната частъ на България.

Разглеждайки положението на Балканскитѣ териториялни въпроси, в. „Юманите“ пише:

„Гърцитѣ и ромжнитѣ изложиха вече напѣлно своиѣ програми.

Г. Братияно, ромжски министъръ-прѣдседателъ, желеа да увеличи населението на кралството отъ 7 на 14 милиона. Той се облѣга на тайния договоръ отъ 17 априлъ 1916 година между него и великитѣ сили отъ Антантата, за да изтрѣгне Трансилвания и Темешварски Банатъ отъ бившата Унгария и Буковина — зависяща отъ бившата Австрия; по той иска да запази Бесарабия, която е получилъ отъ централнитѣ империи. Украйна въ края на краищата се дезинтересира отъ Бесарабия, но Сърбия настоява за прѣвата си върху западната частъ на Банатъ — наречена Торонталъ. На другия день слѣдъ мира Ромжния ще бжде повече отъ всѣкога една извънтѣ балканска държава.

Г-нъ Венезелосъ сжщо говори. Той иска сѣверенъ Епиръ, Тракия, която принадлежи на България отъ 1913 година, Дедеканезитѣ, които Италия владѣе отъ 1912 г., частъ отъ Брусенския вилаетъ и Аданъ съ Смирна. Това е всичко, ако не иска Цариградъ и Проливитѣ. Той сѣбта още, че Англия ще му даде Китъръ. Гърция, ако всичкитѣ ѣ желаниа се осществятъ, ще бжде по-малка по население отъ Ромжния, но западното Сръдиземно море, между Пирей, Критъ, Деде-Агачъ, Смирна, Родосъ и Китъръ, ще бжде единъ гръцки басейнъ. Гърция сжщо ще излѣзе вѣнъ отъ традиционния кадъръ на Балканитѣ. И тая евентуалностъ извънредно дразни Италия. Сърбия не се е още изказала, освѣнъ по въпроса за Банатъ, но нейнитѣ аспирации се знаятъ: Пълно вземане на Македония, окончателно присъединяване на старитѣ ѣ провин-

ции Босна и Херцеговина, Хърватско Крайна, присъединяването на Далмация и даже на Истрия. Тя не признава тайния договоръ отъ 1915 год., който ладе на Италия Пола, Зара, Далматинскитѣ острови. Взимайки едно сръдно-разрѣшение на тая проблема, може да се каже, че държавата на сърби, хървати и словенци ще брои 13 милиона, вмѣсто 5. Тая държава ще бжде сжще значително извънтѣ-балканска.

Сждбата на Турция изглежда рѣшена. Тя ще бжде повърната къмъ великитѣ плата на вжтрѣшна Азия и Цариградъ ще бжде интернационализиранъ.

Колкото за България, колкото ѣ оплаквания да има сръщу нея, ще бжде законно да ѣ се даде законната частъ, тая, която се, отнася до нейната националностъ. Справедливостта и разумитѣ изискватъ това.

Б. Р. В. „Юманите“ изглежда недо-статъчно освѣдоменъ прѣди всичко по добруджанския въпросъ Съ бѣлжката си, че „на другия день слѣдъ мира Ромжния ще бжде повече отъ всѣкога една извънтѣ-балканска държава“, той дава да се разбере, че Ромжния се е отказала отъ Добруджа, което въ сжщностъ не е вѣрно. Ромжското правителство и ромжскитѣ първи хора водятъ една енергична пропаганда на западъ за Добруджа и се мжчатъ на всѣка цѣна да задържатъ поне сѣверната частъ на тая провинция. За тая цѣлъ тѣ изработиха единъ мемоаръ, за който ние говорихме въ статията си за ромжскитѣ и българскитѣ права върху Добруджа].

Безъ съмнѣние, обаче, Добруджа влиза въ „законната частъ“ на България, за които говори уважаемиятъ вѣстникъ и който той иска да ни се даде.

Икономическото положенне на Ромжнии.

Споредъ свѣдѣния отъ Букурещъ, икономическото положение на Ромжния е плачевно. Мизерията е достигнала до непознати още размѣри. Хранитѣ сж недостатъчни. Последната реколта бѣше слаба; положението се влошава поради липса на земеделски машини и прѣвозни сръдства.

Ромжния, поставена между большевишка Русия, изтощена България и изтощена Сърбия, рискува да умре отъ гладъ, ако сглашенитѣ не ѣ изпратятъ машини и стоки.

Търговията съ Ромжния.

Едно увѣдомление на генералъ Д' Епере.

„Балканионъ“ се учи, че главнокомандуващиятъ сглашенскитѣ войски на изтокъ, Франше Д' Епере, увѣдомилъ търговскитѣ гръцки параходи, че стокиитѣ, прѣдзначени за Ромжния, не трѣбва вече да бждатъ стоварвани въ Кюстенджа, а въ Браила, Галацъ или Сулина.

Споредъ „Пари-Балканъ“, отъ това съобщение можело да се заключи, че желѣзопжтнитѣ сношения между кюстенджанското пристанище и вжтрѣшността на Ромжния не сж редовни.

Фрахта за Ромжния.

Солунскитѣ „Опиинионъ“ прѣдава едно съобщенне отъ Пирей, споредъ което, разноскитѣ, практикувани въ тоя градъ за прѣвозъ на стоки за Цариградъ, се отличаватъ отъ цѣнитѣ за прѣвоза на стоки до Александрия съ 30%. Разноскитѣ по прѣвоза на стоки до Кюстенджа сж опрѣлѣдени сжщитѣ, както фрахта до Марсилия.

Животът в Добруджа.

Терорът в Силистренско.

Гр. Силистра. Арестуван сж Илиа Вожановъ, Маринъ Ивановъ, Лефгертъ Бояджиевъ и братъ му Петръ Бояджиевъ, учители, и бившия тулчански окръженъ управителъ Брашовановъ, които откраха въ Букурещъ, послѣ върнаха въ Силистра, отъ гдѣто ги изпратиха въ гр. Галацъ за да бъдатъ изправени прѣдъ военния сѣдъ. Маса полици сж се прѣснани изъ Силистра и прѣтърсватъ домоветъ за да арестуваатъ всички по-видни граждани. Съ бѣгство се спасили Георги Бръчковъ, Петръ Бабаджановъ, Атанасъ Брашовановъ, Василь Патроновъ, Антонъ Георгиевъ, Петръ Бакаловъ, Ради Русевъ и много други, като оставиха семействата си на произвола на сѣдбата.

Тутраканскиятъ гражданинъ Давидъ Радевъ, на 28. I. т. г. случайно отишълъ въ Силистра, билъ арестуванъ и битъ до смъртъ, е на умирање. На 1. II. го отнесаха въ болницата, отъ дѣто по-късно го изхвърляха. Той едва успѣлъ да се довлѣче до хотела на Петръ Балтовъ и умрѣлъ на улицата. Погребанъ е отъ 6 души ученици и свещеника Димитъръ Роговъ.

Село Големини-Чатаджа. Заловени сж Руси Поповъ и Никола Цветковъ, бивши горски стражари. Отъ Руси Поповъ сж взели 4,000 лв. подкупъ да бъде освободенъ, обаче, пакъ бива изпратенъ прѣдъ галацкия воененъ сѣдъ. Цветковъ е битъ до несъстъ, вслѣдствие на което отъ 23. I. и до днесъ още е въ болницата на лечене.

Отъ селата Алмалий, Канлий, Долни-Гарванъ, Герлиця, Галица, Липница и Елекъй селянитъ масово избѣгаха за да не бъдатъ избити или подлагани на жестокости.

Въ Тутраканска околия.

Въ село Алфаткъй, гдѣто се настиаха 60 полици и 5 горски стражари, ромжискитъ власти започнали произволно да събиратъ най-добриятъ работенъ добиткъ отъ селянитъ изъ околията безъ да изплащатъ на стопанитъ имъ или да имъ издаватъ разписки. Въ първйтъ 3-4 дни взели 12 крави, 2 кобили, 2 биволици, а заклали 4 говеда, подъ прѣдлогъ, че били тѣхна собственост, макаръ, че стопанитъ имъ притежаватъ документи за тоя добиткъ.

Ромжиската полиция е обискирала безпричинно много къщи и ограбила намѣренитъ пари при обиска.

Ромжискитъ горски стражари събрали всички добиткъ отъ селото Алфаткъй прѣдъ общинското управление и насилъ заставили стопанитъ да подписватъ контракти, съ които се задължавали да плащатъ наемъ на държавата за пасенето на добитъка въ селската мера, която още отъ врьме на турското владичество е селска колективна събственостъ.

Въ всички общини насилъ отнемали частни къщи, като изгонвали многочисленитъ семейства на улицата посрѣдъ зима, за да настанатъ разни учръждения, макаръ, че отъ българското владичество има специални общински здания.

Всичко това дава поводъ на пълно-възрастнитъ жители отъ всички села да се събератъ на брой, около 5,000 души въ селото Сарсѣиларъ и на 31. XII. м. г. да протестираатъ прѣдъ тамошния английски командантъ за своелюбията на ромжиската администрация и полиция. Всѣки жителъ, пострадалъ отъ тия своелюбия, лично се оплаква, като изложилъ подробно, какви щети и неправди е прѣтърпѣлъ отъ ромжискитъ власти. Независимо отъ това, вржчено е на команданта и писменъ протестъ, подписанъ отъ по двама прѣдставители отъ всѣко село. На 1. I. 1919 г. английскитъ командантъ отъ Сарсѣиларъ отива въ селото Алфаткъй и поставя 4 английски войници за пазене реда и спокойствието, разследва всички оплаквания на жителитъ и слѣдъ това отнема заграбенитъ отъ ромжискитъ стражари крави, биволици и кобили и ги върща на притежателитъ имъ. Сѣщото сторилъ и съ месото на едно 2-годишно теле, което ромжискитъ стражари били заклали сѣщия денъ.

Въ с. Ходжилларъ женитъ на Хр. Ковачевъ и Стоянъ Ковачевъ се оплакали, че при обискирането на къщитъ имъ единъ стражаръ взелъ отъ едната 200 лв. и отъ другата 160 лв. Командантътъ заповнява провинения стражаръ и го заставилъ да брой паритъ. Той повърналъ само 200 лева, а другитъ 160 лв. не.

Населението, прѣдизвикано отъ своелюбията на ромжискитъ власти, еднодушно имъ заяви, че се бои отъ тѣхното управление и ги покани незабавно да напуснатъ селата на Тутраканска околия. Ромжискитъ власти се подчиниха на нашата покана.

Протестъ до английската окупационна власть.

На 8. I. т. г. около 4,000 мъже отъ селата на Тутраканска околия се събраха край гр. Тутраканъ и поднесли на тамошния английски командантъ слѣдната резолюция:

- 1) Протестираме за закриването отъ ромжискитъ власти на българскитъ училища и църкви въ града;
- 2) Искаме да се възстанови въ града и околията гражданската полиция и мѣстната общинска администрация, избрана отъ населението и утвърдена отъ английския командантъ;
- 3) Искаме да се отстранятъ отъ града и околията всички ромжии, които не сж мѣстни жители;
- 4) Протестираме противъ всички произволи извършени отъ органитъ на ромжиската власть въ селата и околията; произволи, като онаи въ с. Асфаткъй и въ с. Денизлеръ, гдѣто ромжискитъ власти посегнаха върху честта на българската учителка и
- 5) Заявяваме, че всички до единъ сме българни и сме доволни отъ английското управление до като окончателно се опрѣдѣли политическата сѣдба на

нашия край и сърдечно извикваме българското „ура“ за Васъ и Великата Английска нация.

С. Сарсѣиларъ. На 20. I. т. г. сж арестуваха свещеникъ Симеонъ Биновъ, и жителитъ: Симеонъ х. Ивановъ и Петръ Сауновъ като погърсили да арестуваатъ и други. На 11 и 12. I. обискирали домоветъ на горнитъ лица и заплашили семействата имъ съ интерниране, като при това се опитали да обсебятъ и разорятъ имуществата имъ. На 3. I. т. г. билъ арестуванъ и Иванъ Енчевъ, който, откаранъ въ г. Тутраканъ и др. и отъ тамъ въ Силистра, се поминалъ. Смъртта се дължи на побоя и иззеанития, които е прѣтърпѣлъ отъ ромжискитъ полици.

Тутраканъ. Слѣдъ 13. I. т. г. ромжискитъ власти сж арестуваха Давидъ Радевъ и го откарали въ Силистра, дѣто отъ побой умрѣлъ на 1. II. т. г.

На 17. I. т. г. е арестуванъ 17-годишния тутраканскъ народенъ учителъ Петръ Даскаловъ и слѣдъ два дни пуснатъ подъ гаранция прѣдупрѣденъ, че ако не прѣдстави паспортъ за поданството си, ще бъде откаранъ въ Силистра. Сѣщото сж завили и на тутраканскитъ учителки: Дмитриция Стоянова, Мария К. Стаменова, Кина Димова, Зоя Цанева и Мома Петрова, които 8 денонощя сж вържани въ участъка заедно съ прѣстѣпницитъ и заплашени, че ще бъдатъ осѣдени по на 2 години затворъ, за гдѣто на 20 и 21. I. т. г. ст. ст. не сж се явили да деклариратъ своето поданство. Освободени сж по настояването на гражданка Драганъ Камарашевъ. Директорътъ на прогимназията Теодоръ Георгиевъ е заплашенъ, че ще бъде убитъ по сѣщитъ причини и той пѣшкомъ срѣдъ ноцъ е избѣгалъ въ Русе.

С. Каджкъй сж арестуваха и откарани неизвѣстно гдѣ: Атанасъ Блутовъ и Тодоръ Д. Вълчевъ.

Въ село Бълиця на 28. I. т. г. жителката Нела Николова е изнасилена отъ ромжиския шефъ, който публично е заявилъ, че ще посегне върху честта и на Кула Кирикова. Полициитъ убиха съ пушка свинята на Петръ Стамболовъ, която си присвоиха.

На 29. I. т. г. въ с. Антимово Димитъръ Темелковъ Ковачевъ е битъ най-безмилостно отъ шефа на полицията и кмета.

Реорганизацията на реквизиционнитъ комисии въ Ромжия.

Ромжиското министерство на финанситъ е назначило специални свои прѣдставители при реквизиционнитъ комисии, които ще замѣстятъ досегашнитъ финансови началници, понеже послѣднитъ ще поематъ мирооурѣменната си работа.

На новоназначенитъ прѣдставители по финансовото министерство се възлага изключителното рководство на ликвидационитъ реквизиционнитъ комисии.

Ромжиятъ въ Добруджа.

Вѣстникъ „Дачия“ пише, че Българското правителство изпращало въ Добруджа агитатори прѣоблѣчени въ английски дрехи. Като изтъква това обстоятелство, сѣщиятъ вѣстникъ обръща вниманието на ромжиското главно командване да вземе мѣрки противъ тая „агитация“.

Ние дължимъ да опровергаемъ най-энергично тия обвинения, които се хвърлятъ съ единствената цѣль, да се създаде прѣдлогъ за засилване на терора въ Добруджа.

Тая система е стара, чисто ориенталска и добръ позната на цивилизованния свѣтъ. Съ нея си послужиха гърцитъ за да обиватъ военно положение въ гръцка Македония, съ нея се готвятъ да си служатъ и ромжиятъ. Ние искаме отъ българското правителство да протестира противъ тая система и да обърне вниманието на великитъ сили върху послѣдствитая, които нейното прилагане ще има върху балканския миръ.

Положението въ Ромжия.

Политическа криза.

Напоследъкъ вѣстницитъ „Девтерулъ“ и „Диминияца“ сж повели енергична кампания противъ правителството на Братияну.

Съ остри статии тѣ атакуватъ политиката на Братияну, която наричатъ демагогска и чръзъ тая политика; пишатъ въпроснитъ вѣстници, Братияну е довелъ ромжиския народъ до икономическия крахъ. Освѣтъ това, тѣ упрѣкватъ правителството и за бездѣйствие по отношени новата опасност, която виси надъ главата на ромжиския народъ.

Селската партия на Авереску сѣщо засилва атакитъ си противъ правителството. Създаденото положение е положение на политическа криза, която неминуемо ще доведе до министерска крива.

Балканската конфедерация.

В. „Елсъ“ съобщава отъ Бѣлградъ: Въ поведението на сръбския печатъ се забѣлзва разлика въ третирането на Гърция и другитъ съюзни на Сърбия балкански държави. Сърбитъ се отнасятъ къмъ Гърция като съ съюзница, съ която трѣбва да се заркнѣятъ връзитъ и се сключи новъ съюзъ.

По въпроса за балканската конфедерация вѣстницитъ се държатъ резервирано, като чакаатъ конференцията да се произнесе за териториалното разграничване.

Ромжискитъ граници.

„Ендепанантъ“ съобщава отъ Парижъ: Комисията по ромжискитъ работи очерта новата ромжиска граница отъ Черно море до Дунава.

Д. Нацевъ—Бурски.

Подъ ромжиско кго.

Разказъ изъ живота на българитъ въ Добруджа.

(7)

Тя не довърши. Отъ улицата идѣха писъци на жени и дѣца. Марто се спусна къмъ вратията и скоро го чуха да вика:

— Ахъ! Боже мой! Това е Смилецъ! Смилецъ цѣлъ въ кърван!

Всички се струпаха на двора и внесоха Смилецъ въ къщи. Кръвъ на вадичка течеше отъ рамото му и багрѣше вемята. Плачъ и ридания изпълниха стаята, но Смилецъ изкрѣска:

— Млъчете! Писнали сте като надъ умрѣло! Бозна какво е станало та... Млъквайте!

Майката приклькна до него и почна да изтрива кръвта отъ лицето му.

— Защо ти трѣбваше, чедо, да се залавяшъ съ тѣхъ. Върви си мирно и тихо. Не имъ отвръщай. Не видилъ ли ги, че съ каква вода ше ни удавятъ. Не можа ли, чедо; да ги разберешъ прѣзъ това тригодишно пусто робу-

ване... И сълзи като ручейчета течѣха изъ очитъ на клетата майка.

— Само това трѣбваше да се струпа върху главитъ ни, — промълви даскалъ Горанъ и заканително дигна юрцитъ си. Скоро ше бъде. Много скоро!

— Смилеце, кой те удари? — попита Марто.

Смилецъ обърна голѣмитъ си изнурени отъ болки очи къмъ брата си, хвана му ръката и, като я цѣлуна, съ усилие заговори:

— Бате, азъ имъ платихъ. Нека помнятъ, кога сж се разправили съ мене. Дошли на егрека да задигатъ овцѣтъ, защото довечера щѣло да има мобилизация. Сбихме се. Отъ начало съ камъне, послѣ единъ полицаи стрѣля съ револверъ и азъ му свирнахъ двадесетъ и петъ дробинки и свършил. Войницитъ се спуснаха да ни гонятъ, а овчарьтъ прѣсна овцѣтъ изъ кукурузитъ. Тукъ край селото двама ме завардиха за да ме хванатъ, но не можаха, само че единиятъ ме удари съ ножа въ рамото... — Помълча малко и пакъ продължи: — Скоро ше оздравѣя и ше виднешъ...

Смилецовата бодростъ успокои всички. Даскалъ Горанъ съ благъ погледъ слѣдѣше разказа на своя синъ, ала не искаше нито съ думи, нито съ движение дори на ръката си да подобри постъпката му. Мислено самъ на себе си той казваше: — За такова чедо заслужава два пжти човѣкъ да умре.

Марто стискаше горещата попотена братова ръка и цѣлото му тѣло потрѣпваше отъ нѣкаква необуздана радостъ, която като мълния искаше да изночи отъ очитъ му и да освѣти тъмата, въ която гинѣше цѣлъ народъ.

Само Валерия отъ врьме на врьме потрѣпваше и сълзи бликаха отъ очитъ ѝ. Нейната нѣжна и не свикнала съ буритъ на живота душа не можеше да изтреа тия мъчения. Тиранията на тия, съ които живѣ до деня, когато срѣщна Марто, ѝ се виждаше нѣщо страшно, непобиремо отъ ума на просвѣтения човѣкъ. Тя виждаше тия мъжи и терзания, чувствуваше ги. Мъчеше се да понесе всички тия ужаси и страдаше, че не може да дигне ръката си като чародейка и спре всички това, което се вършеше около нея.

Въ какво бѣше виновенъ деверьтъ ѝ Смилецъ, та го подгониха съ камъни? Защо сжскаха лентичката отъ палтото му? Защо го удариха? Ами, ако умре? При тази мисль тя приклопи очи и потрепера отъ страхъ. Прѣдъ нея внезапно изпъкна сцената при камбанарията, дѣто бѣше убитъ най-добрия човѣкъ въ селото — дѣдо Цоню, човѣкъ, който въ седемдесетъгодишния си животъ не е на мравка пжти миналъ, на божа кравница съ прѣстѣ посегналъ. Какво имъ бѣше сторилъ? Плашило ли бѣха за тѣхъ неговитъ бѣли власи?

— Боже, всемогщи Боже! Въздай имъ споредъ заслугитъ! — съ гласъ завърши мислитъ си Валерия.

Това бѣше стечение на наболѣла душа, викъ на отчаяние, борба на живота съ смъртта, която ражда страшитъ трагедии въ живота, както на отдѣлния човѣкъ, тѣй и на обществата.

— Валерия, тебе не ти е добръ, ела да си легнешъ.

— Главата ме боли. Мозѣкътъ ми ще се прѣсне.

Марто я взе на ръцѣ и я внесе въ стаята ѝ. Челото ѝ парѣше, сѣкаше въ главата ѝ горѣше буетъ огъня.

Положението.

Редовният заседание на мирната конференция започват от вчера с участието и на председателя на Съединените Щати г. Уилсон. Новитъ заседания на конференцията започват при едно малко нервозно настроение вследствие поведението на Германия, недоразуменията между някои от съгласенските страни и големитъ апетити на малкитъ имъ съюзници, особено на Балканскитъ държави.

Въ навечерието, когато германскитъ делегати ще се викаат да подпишатъ предварителния миръ, Германия прѣдлага искания за ревизия на условията по примирието и иска да се уговорятъ точно условията за прѣдаването на търговската флота, а Съгласението излиза съ единъ проектъ за разоржаването на Германията. Германцитъ заявяватъ, че могат да подпишатъ само единъ миръ, който се основава на 14 точки на Уилсоновата програма, а Съгласението заплашва, че ще застави Германия съ сила да се подчини. По-примирителенъ единъ държавятъ американцитъ, които чрѣзъ г. Лансингъ заявяватъ, че новата задача, която се налага на побѣдителитъ е, да помогнатъ и снабдятъ съ храни Германията, да ѝ дадатъ възможностъ, макаръ и отслабена, да заживѣе единъ нормаленъ животъ, не отъ милость, а за да се избѣгне опасността, която създава една държава, щомъ стане жертва на тлада и анархията.

Въпросътъ, значи е, да не се създадатъ условия, за разпространението на болшевиизма и въ Германия. На тоя пунктъ дѣйствиелно се намира остана не само на трайния миръ, но и на блещитъ международни отношения.

Тайна не е, че болшевиизмътъ въ Русия се организира, и че чака да се възползува отъ „грѣшкитъ“ на мирната конференция. Потушаването на бунта на спартакисцитъ нѣма да ги отчая, толкова повече че до сега тѣ прѣживѣха и по-големи разочарования въ собствената си страна. Освѣнъ, че нѣколко лжти бѣха бити отъ армията на контра-революционеритъ, болшевикитъ прѣживѣха и единъ моментъ, въ който изглеждаше, че за тѣхъ всичко е загубено. Но тѣ се окопитиха наново. Споредъ свѣдѣнията, които идватъ отъ Русия, болшевикитъ полвржатъ морала на своитъ армии, освѣнъ съ жестокости, и съ убѣдението, че на тѣхъ е прѣдупрѣдѣлено да извоюватъ свободата на народитъ, които чакатъ съ нетърпение своитъ водители. Мистици, каквито сж, руситъ се увеличатъ лесно отъ голѣмитъ идеи, въ основата на които лежи таинственото и абстракцията. За да се извадятъ тѣ отъ това заблуждение, въ близкитъ до тѣхъ страни трѣбва да се установи единъ редъ, който да изключва всѣкакво незадоволство. Въ тая смисълъ изявленията на Лансингъ иматъ особена стойностъ.

Френцитъ, които изпитаха голѣми горчивини въ тая война, намиратъ, че първата и най-важната длѣжностъ на конференцията е, да създаде всички възможни гаранции противъ евентуалнитъ опити на Германия за реваншъ. И тѣ излъзоха съ голѣмо количество проекти, главната цѣль на които е да се отслаби Германия. Кон отъ тия проекти ще възприеме конференцията, още не се знае. Въ всѣки случай, до колкото зависи отъ тѣхъ, тѣ се мъчатъ да си създадатъ гаранции. Френско-италинскитъ манифестации, на които бѣхъ свидетѣли прѣзъ послѣднитъ дни, имаха именно такава цѣль.

Но, като прѣдлагатъ рѣка на Италия, френцитъ внасятъ позицитъ на послѣдната и, следователно, италино-срѣбскитъ и италино-грѣцкитъ, че даже и срѣбско-ромжискитъ спорове влизатъ въ нова фаза. Това обстоятелство, обаче, като че ли не безпокои балканскитъ дипломати, защото и грѣци, и срѣби, и ромжи продължаватъ да искатъ „най-многого“. Тѣ строятъ планове за едно разбирателство помежду си безъ България, които ще остане въ тила имъ и за нейна сметка искатъ да се компенсиратъ за „жертвитъ“, които сж дали за съгласенската кауза“. Противъ тия планове България продължава да се защитава само съ моралната сила на своята правда, напѣвайки се, че слѣдъ като изложи прѣдъ просвѣтенитъ умове въ Парижъ истината по Балканскитъ работи, тя ще получи своето „законно право“.

Вѣрата, че ние ще бждемъ чути въ Парижъ, и че вѣрменитъ успѣхи на клеветитъ, интригитъ и извѣрванята на фактитъ е толкова силна у насъ, че гнѣ министъръ-прѣдседателътъ въ вчерашното заседание на Народното Собрание счете за нужно да заяви, какво той вижда вече зарата, която ще разпрѣсне мрака, който създаде „чернитъ дни“ за българския народъ.

Германската плячка отъ Ромжия.

„Вече д’Италия“ съобщава отъ Букурещъ съ дата 4 мартъ: Прѣзъ врѣме на окупацията германцитъ отнесли отъ Ромжия 3,500,000 тона храна и гражданно количество мебели, дрехи и машини, които били изпратени въ Германия.

Германцитъ отнесли всичкитъ коне и оставили въ Ромжия по-малко отъ 100 локомотива.

Защо конференцията работи бавно.

Г. Уилсонъ, споредъ солунскитъ вѣстници, заявилъ въ Бостонъ, че мудността въ работитъ на конференцията се дължи на обстоятелството, че делегатитъ на великитъ сили, прѣди да се произнесатъ, искатъ да проверятъ справедливостта на исканията на малкитъ съюзници, които често сж противорѣчиви.

правъ е билъ татко като се страхува отъ тѣхъ.

— Ахъ, Валерия, твоего въображение те прави по-силно да страдашъ. Успокой се, не мисли толкова много! — съ несигуренъ гласъ се помжчи да ѝ успокои Марто. Тя не му отговори, чувстсувайки, че думитъ нѣма да изпълнятъ празното пространство въ душата, образувано отъ изчезването на надеждата. Съзнанието, прѣдвиздайки че е настѣпилъ периодъ на рушене, се опитваше да се самоизмами. Трагедията почваше.

Ако бѣше се разразила стихия надъ селото, по-малко ужасъ щѣше да има, отколкото това неспирно възнание на камбаната, която отъ часъ разгласяваше, че е обявена мобилизация. Една рота войници навлѣзе въ селото съ гърмежи и всичко живо се изпокри. Настана суматоха, на площада се изчезоха бѣвичи сѣ ракия и вино. Шансоцѣнитъ, на чело съ капитанъ Ионакъ, майоръ Парумбяну и Радулеску, съ виковете и писми откриха оргията. Войницитъ се наляха и, когато слѣзнето се скри задъ плащаницата на Бзгородичния празникъ, тѣ започнаха да

Надеждитъ на добруджанци.

(Изъ едно писмо отъ Добруджа.)

Господище редакторе,

Пиша ви не за да изброявамъ какво се върши тукъ. Ромжнитъ сж си такива, каквито си ги знаите: прѣдъ външния свѣтъ, а особено сега прѣдъ окупационнитъ власти на великитъ сили тѣ упражняватъ всичкото си изкуство за да блѣснатъ като „културна нация“. Тамъ, обаче, дѣто липсва контролното око на чужденцитъ, пицятъ всички. Старата система на изнудвания, побои, реквизиции, псувани, съ една дума всичко, което се нарича мораленъ тероръ, е въ ходъ.

И хората, разбира се, бѣгатъ. Настроението е убито и, ако не сж надеждитъ, които ни се даватъ отъ Парижъ, че ще се даде едно справедливо разрѣшение на добруджанския въпросъ, тукъ ще стане чудо: цѣли села ще се изселатъ, безъ да държатъ сметка за имотитъ си.

Тѣй не се живѣе.

Може би, нашитъ родители сж понасили по-лесно турското робство, защото то е било по-сносно, а може би тогава хората сж се чувствували по-другояче. Сега чакъ ние разбираме всичката сила и горчивина, която се крие въ вѣзанието на покойния Г. С. Ракояски до видинскитъ българи, които сж искали да се изселатъ въ Русия: „Кждѣ отивате вие, мили братя видински българи! Знайте ли вие Русия каква е? Знайте ли какво робство и какви мъки ви чакатъ тамъ?“

А Ромжия не е и Русия. Бесарабитъ търпѣха руското робство, но ромжиското не могатъ. Съ тия хора не се живѣе, защото нѣмаатъ никакви морални скрупули. Псуватъ и черкова, и вѣра, семейството за тѣхъ нѣма никакви свещени традиции, чуждия имотъ и животъ имъ е безъ цѣна. На държавата тѣ гледатъ като на мушия, въ който господствува само едно изборно малцинство, — всички други сж роби.

Робство въ XX вѣкъ! Нали странно звучи това? И ако ние схващаме всичката чудовищность на едно подобно положение на нѣщата, може ли да се допусне, че въ Парижъ нѣма да го разбератъ?

Да тѣ ще го разбератъ. Ние вѣрваме въ това.

Съ поздравъ: П. Н.

Пропагандата въ Ромжия.

Ромжно-унгарски инциденти.

Солунскитъ в. „Власть“ съобщава отъ Букурещъ: Положението на населението. Работническитъ елементи проявяватъ недоволство, което до сега не се изразило въ дѣйствието. Селското население е твърдъ затруднено и правителството намѣрва да прѣдприеме радикални мѣрки за да облекчи положението на селянитъ. Приготовляватъ се

вилитъ. Селото писна. Жена, която се връщаше отъ полето, бѣше хваната и прѣдъ всички изнасилена. Очаръ се прибравше съ овцетъ си, но не стигна живъ до кждата си. Дѣтенце изгубило майка си изписка, може би, за послѣденъ път: Страшното неизвѣстно обгърна селото сѣкашъ съ нѣкакви гражданни липала и искаше да го одуши.

Кордонъ войници завардиха изходитъ на селото и почнаха да залавятъ всѣки, който се опитваше да влѣзе или излѣзе отъ него. Пушки пролукаха и камбаната пакъ почна отчаяно да бие, сѣкашъ не възвѣстваше вече мобилизацията, а се молѣше на Бога да спаси селото отъ грозната бѣда. А бѣдата бѣше вече въ селото.

Капитанъ Ионакъ, начело на една група пияни войници, почна да влиза въ къщитъ, да арестува, бие и безчести. Тукъ-тамъ по харманитъ се появиха пожари и скоро цѣлото село се освети отъ огненитъ стихии, димътъ отъ които се издигна високо, сѣкашъ бързане да протестира противъ невъзможното небе.

Най-напрѣдъ арестуваха свещеника, слѣдъ него дѣдо Люто, дѣдо Лило и още много други първенци, откараха ги въ училището и ги затвориха.

закони, прилагането на които ще успеемъ населението.

Споредъ сжщитъ свѣдѣния, болшевикитъ вършели силна пропаганда, която не докарала никакви резултати. Правителството арестувало много подозрѣтелни лица. Болшевикитъ нападали бесарабската граница, вследствие на което, правителството засилило пограничитъ войски.

Отношенията между Унгария и Ромжия сж твърдъ обтегнати. Ромжискитъ войски въ Трансилвания постоянно се сбѣскваха съ унгарцитъ.

Ромжиски легиони.

„Танъ“ съобщава, че организирането на ромжискитъ легиони, формирано отъ лѣвници отъ Трансилвания, щѣло да се повѣри на италиански и ромжиски офицери.

Ромжия и Русия.

Сражения при Дниестръ. Солунскитъ в. „Фосъ“ съобщава отъ Букурещъ: Вѣстницитъ съобщаватъ, че силни болшевишки войскови отдѣления, подкрѣпени отъ артилерия, минали Дниестръ и изменали ромжискитъ войски, като избии 120 ромжиски войници и единъ генералъ.

Ромжискитъ войски контраатакували болшевикитъ, които дали около 2000 жертви.

Ромжискитъ войски прѣминали Дниестръ и успѣли да хванатъ болшевишкитъ войски заедно съ артилерията имъ. Ромжичитъ стигнаха до Могилея. Въ Ромжия владѣло безпокойство.

Полско-германскитъ борби.

Берлинъ, 14 мартъ. Радиотелеграфната станция въ Варшава разпространява едно съобщение, споредъ което въ една срѣща станала въ Берлинъ между Ебертъ, Шайдманъ, Носке, Ланденбергъ и графъ Ранцау било рѣшено да се заповѣда на траничната стража да продължи военитъ дѣствия срѣщу поляцитъ върѣкитъ условията за примирието, да се прѣдприеме задружно дѣствие съ болшевишкитъ срѣщу поляцитъ и да се оставятъ да се заразятъ отъ болшевиизма нампращитъ се въ Литва германски войски, като слѣдъ това се заяви, че правителството нѣма властъ надъ тѣзи войски.

По поводъ на това съобщение отъ официално мѣсто заявяватъ: Въ Берлинъ никога не се е състояла подобна срѣща. Германскитъ войски на демаркационната линия се стрѣмятъ да защитатъ съвѣстно условията за примирието, докато поляцитъ ежедневно прѣминаватъ установената демаркационна линия. Германското правителство употребява всички сили за да запази германскитъ граници отъ болшевиизма.

Тържеството на смъртта.

Романъ отъ Габриеле д’Ануцио Цѣна 10 лепа.

Селото се обгърна на адъ: кучешки лаѣ, гърмежи на пушки, плачове, виковете на ужасъ и за пощада се чуваха отъ всички страни.

Обискитъ се прѣвѣриха на формални грабежи: Разпрѣсваха се дрешничитъ, креватитъ, скриновеѣтъ и раклитъ; задигаха пари, скжпоцѣности и слѣдъ като оскърбяваха и оскверняваха домоѣѣтъ, отеличаха слисанитъ българи въ училището. Тия, които се опитваха да се опратъ, биваха подлагани на немилоситиѣ побои.

Разбѣснѣлата се тирания бърже се приближаваше къмъ дома на даскалъ Горанъ, който като лунатикъ ходѣше по двора, връщаше се въ къщи, доволно дълго винаше погледъ въ лицата на своитъ дѣца, пакъ излизаше и пакъ се връщаше. Ужасни мисли витѣха въ ума му. И, когато неговиятъ слухъ долови отъ всички краища да идатъ писми и вико̀ве за помощъ, той разбра, че е настѣпило началото на края. И, като никога прѣзъ изминалия въ бури и борби животъ той се намѣри слисанъ на крайтопѣжъ безъ да бѣше въ положене да рѣши какво трѣбва да се прави.

(Слѣдва).

— Мили, не мога да понисамъ всичкитъ тия ужаси. Душата ми е слаба, тѣлото сжшо. Азъ не съмъ подготвена да бжда господарка тукъ, кждѣто има роби, та и моятъ милъ татко не бѣше господаръ. Той обичаше всички и на всѣки даваше милувкитъ си, като видѣше нещастия; на всѣки изтриваше сълзитъ, като видѣше горестта... А азъ, какво мога да направя? Майка ми е блудница, братъ ми е ренегатъ, ринали честта, погазали името си... Тѣ убиватъ, крадатъ, безчестятъ... Това вече е болна душа, гангренысалъ умъ... Тя въздѣхна тежко, помълча малко и съ още по-тихъ гласъ заговори: — Марто, ужасни дни наставатъ и азъ се плаша. Сърцето ми трѣшне прѣдъ мислѣта, че ние може би нѣма да доживѣемъ единъ до другъ...

— Милчичка, не говори така... Всичко ще се нареди, — каза Марто и стисна рацѣтъ ѝ въ своитъ...

— Нищо нѣма да се нареди... Нищо... тѣ сж започнали да арестува въ нѣкой села, дори азъ дочухъ, че и мобилизацията била обявена. Чухъ какъ майоръ Парумбяну псуваше Ионакъ, че не разпечаталъ нѣкаква ваноѣѣдъ, която му донесли нощеъ. Всичко това е страшно, много страшно и

ХРОНИКА

Упокойка за Царь-Освободителя.
Вчера, въ 11 ч. преди обядъ въ сборната църква *Св. Неделя* се отслужи молебень по случай годишнината от смъртта на Царь-Освободителя Александър II. Присъстваха представители на Н. В. Царя г. генералъ Тодоровъ, министър-председателъ г. Тодоровъ, министъръ г. г. Липчевъ, Давевъ и Костурковъ, генералъ Лукъвъ и много висши чиновници, офицери.

Осжданъ офицеръ. Военниятъ съдъ, следъ тридневно разглеждане дѣлото на запасния полковникъ Карастояновъ, вчера произнесе присъда, съ която го осжда на петгодишенъ затворъ и лишние 8 години отъ права, за вземане рушветъ, като делегатъ на тилового управление, отъ търговеца Флорентини при доставка на брашно.

Тя работи, разбира се, въ „культурна“ Ромжия не ставатъ: Тамъ за таква работи се даватъ повишения.

Кореспонденцията съ странство. Отъ щаба на командувашия съюзнитъ войски въ България съобщаватъ следното: „Противно на известни слухове, които се носятъ и на които станаха отзвукъ нѣкои вѣстници, достѣжно развитиата на българската гражданска кореспонденция за странство, ние сме въ положение да опровергаемъ това съобщение, тъй като българската гражданска кореспонденция, както и по-рано, продължава да се развитиаетъ въ Ксантис“.

Подаль оставката си главниятъ инспекторъ при министерството на земледѣлието г. Ченгелевъ.

Законътъ за Земледѣлската банка. Внесенитъ отъ министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти въ Народното Събрание два законопроекта за изменение нѣкои членове отъ закона за Земледѣлската банка и подпомагане земледѣлцитъ, пострадали отъ суша прѣзъ 1918 г., съ заемъ отъ Българската Земледѣлска банка, подъ гаранция на държавата, сж вече приети на трето четене и тя дни ще бждатъ.

Обнародвани въ *Държавенъ Вѣстникъ*. Споредъ прокаранитъ въ първия законопроектъ изменения, 50%, отъ печалбитъ на Земледѣлската банка, които досега отиваха въ приходъ на държавния бюджетъ, ще се оставятъ сяко въ банката за увеличене нейния капиталъ. Увеличава се размѣра отъ 1000 л. на краткосрочнитъ земи, отпускани срѣщу поржчителство за земледѣлцитъ, на 5000 л., а за търговцитъ и индустриалцитъ, които се занимаватъ съ земледѣлски индустрии — отъ 5000 л. на 20,000 л. Досега всичкитъ краткосрочни заеми (срѣщу поржчители, залогъ на движими имоти и пр.), било наведнажъ или на нѣколко пкти, не можеха да надминаватъ 2000 л., а ипотечнитъ — 10,000 л., тия размѣри се увеличаватъ за краткосрочнитъ заеми до 10,000 л., а за ипотечнитъ до 20,000 л.

Вториятъ пъкъ законопроектъ прѣдвизда отпушането заеми отъ Българската Земледѣлска банка на пострадали отъ суша некредитоспособни земледѣлци за изхранване на семействата, добитъка и посѣване на земитъ имъ подъ гаранция на държавата въ размѣръ най-много 2000 л. за всѣко домокинство, а на работничитъ въ земледѣлскитъ стопанства, които сяко така да некредитоспособни, за изхранване на семействата имъ могатъ да се отпускатъ заеми най-много до 500 л.

Новиятъ законопроектъ за прѣхраната. Въ завчерашното заседание на Народното Събрание г. министър-председателъ заявя, че е изработилъ новъ законопроектъ за прѣхраната, споредъ който, за директоръ се прѣдвизда министъръ. Политиката на правителството по тоя въпросъ е, дирекцията по възможность по-скоро да се ликвидира, за да се възстанови нормалния икономически животъ на страната.

Управлението на земледѣлската банка е прѣдставило отчета на банката на г. министра на земледѣлието за дѣйността ѝ прѣзъ миналата година. Отъ отчета се вижда, че за врѣмето отъ 1915 до 1918 г. — годишитъ на войната — активитъ на банката сж порастнали съ 94,500,000 л. Най-голямъ пламентъ банката е на-

правила на държавата; когато вземитъ бѣлжитъ едно намаление отъ 57,000,000 л. — изплатени отъ земледѣлцитъ дългове. Влоговетъ сж порастнали съ 93,500,000 л. Само отъ земледѣлското население сж внесени влогове на сума 32,000,000 л. Като съберемъ тази сума съ станалитъ изплатици, ще имаме сумата 89,000,000 л. икономия, реализирана отъ клиентитъ на банката.

Окржжитъ съвѣти. На 30 т. м. се свикватъ на извънредна сесия окржжитъ съвѣти въ Царството, за да гласуватъ редовнитъ бюджети за 1919 и 1920 г.

Народното Събрание. Два дни по редъ Народното Събрание се занимаваше съ интерпелации. Живъ интересъ възбуди интерпелацията на г. Занковъ, който обвиняваше г. Стефановъ, директорътъ на прѣхраната, по 44 пункта. Г-нъ министър-председателъ опроверга всички обвинения и събрането прие една резолюция, че минава на дневенъ редъ.

Внесено е въ Народното Събрание законодателно прѣдложение да се даде пълна заплата на тия учители, които въ законния срокъ прѣзъ 1915 г. сж подали заявление за назначаване и не по тѣхна вина не сж получили назначение, ако прѣзъ врѣме на войната не сж били на общинска, държавна или частна служба.

Дирекцията за С. Г. О. П. разрѣшава износа на маркзитъ, на които теглото на 1 кв. метъръ безъ бродировката или брошировка не прѣвишава 40 грама. Желаютитъ да получатъ разрѣшение за износъ на маркзитъ, заедно съ веленитъ листове (искане разрѣшение за износъ), сж длжници да прѣдставятъ въ търговския отдѣлъ при дирекцията мостри отъ маркзитъ, като посочатъ теглото имъ въ 1 кв. метъръ и точната имъ стойность.

Сжщата вдига възбраната върху бакира (мѣдата) и обявява търговницата съ този артикулъ за свободна по нормирания цѣна.

Студентската добруджанска група ще има заседание днесъ, в 6 часа следъ обядъ въ историческия семинаръ на университета.

Дончо П. Краевъ отъ гр. Балчикъ, бжданецъ, се е явилъ въ Добруджанската организация и е внесълъ сумата отъ лева 100 за въ полза на добруджанскитъ бжданци.

В. У. Комитетътъ е благодарилъ на г-нъ Краевъ.

Още една арестувана учителка. На 11 того ромжискитъ джандарми отъ с. Гурково, Балчишко, съобщаватъ на българската учителка Райна Калчева да отиде въ Балчикъ, защото ужъ я викалъ английския командантъ. Тя отива, но когато влизала въ града, била арестувана отъ други двама ромжиски джандарми. Прѣдложено ѝ било да подпише формална декларация, че се отказва да учителствува, за да бжде освобождена. Тя отказала и на 12, следъ като ѝ нанесли побой, била откарана въ Добричъ, заедно съ едно отъ третитъ ѝ дѣца, около 4-годишно.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Малкитъ народи въ финансовата комисиия.

Римъ, 14 мартъ. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Парижъ: Комитетътъ на десетѣхъ рѣши Бельгия, Гърция, Ромжия, Чехо-Словашко и Сърбия да участвуватъ въ финансовата комисиия и Бельгия, Португалия, Бразилия, Китай, Польша, Ромжия и Сърбия да бждатъ прѣдставени въ икономическата комисиия.

Италианцитъ за Далмация.

Римъ, 13 мартъ. Съобщаватъ отъ Милано: Тукъ се състоя импозантенъ конгресъ подъ прѣдседателството на г. Луцати; конгресътъ потвърди италианския характеръ на Далмация. Говориха много оратори, между които г. Суземелъ, отъ Фиуме, и Коаринеръ, далматинецъ, които исторически доказаха италианския характеръ на цѣла Далмация.

— Римъ, 14 мартъ. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Триестъ: Тукъ се

събраха организациитъ, които гласуваха дневенъ редъ, съ който нека въ приприсъединенето къмъ Италия на Далмация, отъ Зара до Сплетъ. Този дневенъ редъ ще се испрати на г. г. Уилсонъ, Лойдъ Джорджъ, Клемансо и на японския прѣдставителъ.

Въздухоплаването въ Германия.

Римъ, 14 мартъ. Съобщаватъ отъ Парижъ: Върховниятъ воененъ съвѣтъ разгледа клаузитъ за въздухоплаването, които трѣба да се наложатъ на Германия въ прелиминарния миръ. Съвѣтътъ отложи заседанията си за 14 мартъ.

Договорътъ за прелиминарния миръ.

Римъ, 13 мартъ. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Лондонъ: Агенцията *Райтеръ* казва, че се имало надежда договора за прелиминарния миръ съ Германия да бжде готовъ, ако не се явятъ прѣчки, за 20 мартъ. Германскитъ делегати трѣвало да бждатъ въ Парижъ къмъ 23 мартъ.

Сждбата на германската флота.

Римъ, 13 мартъ. Съобщаватъ отъ Парижъ: Изглежда, че завръщането на г. Лойдъ Джорджъ въ Парижъ е прѣдизвикало промѣна въ поведението на английската делегация по въпроса за потушаването на германската флота. Изглежда, че англичанитъ сж се съгласили Франция и Италия да задържатъ нѣкои военни параходи вѣстко да ги потопятъ. Американцитъ допускатъ, че това прибавие на параходи къмъ французката и италианска флоти не би, измѣнило чувствително настоящето морско равновѣсие, освѣнъ противъ Германия и Австрия.

Борбата противъ болшевикитъ.

Берлинъ, 14 мартъ. (Науенъ). Успѣхитъ противъ болшевикитъ въ Курландия продължаватъ.

Вслѣдствие полскитъ нападения, на горносилезийската граница се завързаха нѣколко патрулни схватки. Въ областта на Меце засилена дѣйность на поляцитъ. При Баревъ и южно отъ Колмаръ бѣха отбити три полски нападения.

Потушаването на спартакисткия бунтъ.

Римъ, 14 мартъ. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Берлинъ: До сега бидоха арестувани 1200 спартакисти, а въ първитъ два дни отъ учрѣдаването на военнитъ сждлища бидоха разстрѣляни 150 души. Дѣйствиата продължаватъ противъ Лихтенбергъ. Кметътъ поиска прѣустановяването на дѣйствиата и прѣдложи като условие за миръ амнистия, разиѣна на пѣлници и образуване на народна милиция съ участие на спартакиститъ.

Законътъ за социализацията въ Германия.

Берлинъ, 14 мартъ. Въ четвъртъкъ германското учрѣдително събрание гласува на трето четене закона за социализацията. Не гласуваха дѣснитъ партии. Гласуванъ бѣ на трето четене и закона за каменожеленитъ мнии. Гласуваха противъ независимитъ социал-демократи и по-голямата частъ отъ тѣснитъ партии.

Съглашението и Польша.

Лионъ, 14 мартъ. (Радиотелеграма). Прѣдъ видъ свѣдѣнията на междусъюзническата комисиия въ Польша и изложението, което направи въ вторникъ завърнали се отъ Варшава английски генералъ Картенъ де Биаръ, вѣрховниятъ съюзнически съвѣтъ рѣши да испрати дивизионния генералъ Анри въ Польша, гдѣто той ще помага на генералъ Пилсудски, главнокомандующъ полската армия.

Фонъ Зандерс въ Малта.

Лионъ, 14 мартъ. Съобщаватъ отъ Малта: Германскиятъ генералъ Лиманъ фонъ Зандерс, арестуванъ недавно, когато се връщаше отъ Цариградъ за Германия, биде докаранъ тукъ.

Посрѣщането на Уилсонъ въ Парижъ.

Парижъ, 14 мартъ. (Радиотелеграма). Специалниятъ влакъ, който докара прѣдседателя Уилсонъ отъ Брестъ, пристигна въ Парижъ въ петкъ сутринята на гарата на Ивалидитъ. Прѣдседателътъ и г-жа Уилсонъ бидоха посрѣщани на гарата отъ прѣдседателя на републиката и г-жа Поанкаре. Една рота съ музика и знаме отгада почести. Следъ официалния приемъ на гарата, парижкото население направи най-сърдечно посрѣщане на американския държавенъ глава.

Изпразването на Шлезвигъ.

Парижъ, 14 мартъ. Съобщаватъ отъ Копенхагенъ: Пктници отъ Шлезвигъ донасятъ рѣзни данни, които показватъ, че германскитъ войски се готвятъ да напуснатъ Шлезвигъ или най-малко граничитъ мѣста. Оттеглянето на войскитъ щѣло да започне скоро.

Неутралнитъ и лигата на народитъ.

Парижъ, 15 мартъ. (Радиотелеграма). Швейцария, Холандия, Швеция и Норвегия сж испратили до главното секретарство на конференцията мемоари, въ които излагатъ мнѣнието си по проекта за лигата.

Комитетътъ на десетѣхъ покани неутралнитъ държави да испратятъ прѣди 20 мартъ своитъ бѣлжски въпроса за лигата на народитъ.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ „ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сж до сега слѣднитъ книги отъ библиотека „ДОБРУДЖ“:

- № 1. Историческитъ права на България върху Добруджа отъ *М. Г. Марковъ*. . . . . л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) отъ *Ст. Чилингировъ* . . . . . л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ *Д-ръ Пенаковъ* . . . . . л. 1.50
- № 4. Мемоаръ отъ *Центр. Добр. Съвѣтъ* . . . . . л. 1.50
- № 5. Ромжискитъ жестококи надъ отвлѣченитъ добруджанци въ Молдава, подъ уредбата на *Драгомиръ Павовъ* и *Д. В. Кацевъ* . . . . . л. 2.20
- № 6. Стари и нови паметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюдь) отъ *Ив. Енчевъ—Видю* . . . . . л. 12.—
- № 7. Стефанъ Караджа (животописни бѣлжки) отъ *Ст. Чилингировъ* . . . . . л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портретъ-Нартяна на *Св. Караджа* . . . . . Цѣна л. 2.50
- Нартяна *Св. Св. Кирилъ и Методий* по оригинала на художника *Ив. Енчевъ-Видю*. . . . . Цѣна л. 6.—
- ПОРЪЧКИ за книгитъ отъ библиотеката и другитъ ѝ издания се отправятъ до управлението на Народоспомагателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или по дружество „Книжнина“ ул. „Вас. Левски“ София, телеф. 1609

Въ България при всички книжарници.